

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 12.04.1963, sp. zn. 6 Cz 9/63, ECLI:CZ:NS:1963:6.CZ.9.1963.1

Číslo: 51/1963

Právní věta:

Lhůta k zániku práva na náhradu škody vzešlé z vady v případě, že nedošlo k sepsání zápisu nebo k odeslání reklamace (§ 83 odst. 2 písm. b) zák. č. 69/1958 Sb.), začíná běžet dnem následujícím po uplynutí lhůty stanovené pro sepsání zápisu nebo reklamaci vad plnění (tj. po uplynutí lhůty jednoho měsíce u zjevných vad a 6 měsíců u skrytých vad, a to od splnění dodávky, popř. od dopravení výrobků do místa určení, pokud by ovšem reklamační lhůty se neprodloužily ve smyslu § 133 odst. 2 cit. zák.). Přitom nerozhoduje, z jakého důvodu k sepsání předepsaného zápisu nebo k odeslání reklamace oprávněnou organizací nedošlo.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 12.04.1963

Spisová značka: 6 Cz 9/63

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Podílové spoluvlastnictví, Řízení před soudem

Předpisy: 141/1950 Sb. § 140 142/1950 Sb. § 151

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Na podkladě hospodářské smlouvy dodal žalovaný podnik dne 25. 2. 1957 žalobci 3 destilační kotle, které byly uvedeny v závodě žalobcově do běžného provozu. Dne 4. 5. 1959 došlo k výbuchu a roztržení sváru mezi pracovním a topným pláštěm jednoho z těchto kotlů, přičemž byli opařeni a popáleni tři zaměstnanci žalobcovi. Jeden z nich tomuto zranění podlehl. Náhradu, kterou musil potom žalobce v důsledku těchto poškození svých zaměstnanců uhradit, uplatnil v žalobě proti žalovanému podniku, protože škodná událost byla prý způsobena vadou dodaného kotle.

Okresní soud v Klatovech, který rozhodoval potom, když arbitráž vrátila věc soudu jako věc patřící do pravomoci soudu, rozhodl o základu uplatněného nároku a uznal ho důvodným z poloviny. Na podkladě výsledků provedeného dokazování, zejména znaleckých posudků došel k přesvědčení, že havárii kotle zavinili oba účastníci, a to stejnou mírou. Otázkou zániku nároku se první soud nezabýval.

Krajský soud v Plzni na odvolání žalovaného změnil rozhodnutí soudu prvního stupně tak, že uznal nárok žaloby co do základu opodstatněným toliko jednou čtvrtinou. Při novém zhodnocení zjištěného stavu věci a zejména příčin havárie kotle vzal do úvahy, že škoda byla způsobena pracovním úrazem, k němuž došlo v důsledku podcenění opatření sledujících bezpečnou a zdravou práci poškozených dělníků, tedy v důsledku příčin prokazujících závažnost zavinění samotného žalobce. Z této úvahy vyplynul jeho závěr o převažující odpovědnosti na straně žalobce.

Krajský soud se dále zabýval otázkou promlčení, popř. zániku nároku žalobce na náhradu škody a tuto otázku posoudil podle ustanovení zákona č. 69/1958 Sb., o hospodářských vztazích mezi socialistickými organizacemi. Uznal, a to správně, že nutno vycházet z toho, že žalobcem není uplatňován nárok z odpovědnosti za vady kotle, nýbrž nárok z odpovědnosti za škodu, která vznikla též mimo jiné vadou dodaného kotle. Zde došel k názoru, že s ohledem na charakter vad havarovaného kotle, které mohly být objektivně zjištěny až po havárii, počíná běh propadlé lhůty podle § 83 odst. 2 písm. b) zák. č. 69/1958 Sb. v krajním případě až ode dne havárie. V této lhůtě byla prý žaloba podána, takže nárok nemohl zaniknout.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozhodnutím krajského soudu byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Lhůta pro zánik práva na náhradu škody vzešlé z vady počíná podle ustanovení § 83 odst. 2 písm. b) zák. č. 69/1958 Sb. buď dnem následujícím po sestavení předepsaného zápisu, v němž jsou vady uvedeny nebo po odeslání reklamace, anebo nestalo-li se tak, uplynutím lhůty pro zjištění, popř. reklamaci vad plnění.

Určení počátku běhu této lhůty v případech, kdy byl v určené lhůtě sepsán předepsaný zápis o vadách nebo odběratelem odeslána reklamace, nemůže vyvolat žádnou pochybnost nebo nejistotu, protože tento počátek lhůty je shodný s časem, kdy oprávněná organizace sama zjistila tyto vady.

V ostatních případech, tj. kdy nedojde k sepsání zápisu o vadách nebo k odeslání reklamace, počíná lhůta pro zánik práva na náhradu škody vzešlé z vady plnění běžet, jakmile uplynula lhůta stanovená pro sepsání zápisu nebo pro reklamaci vad plnění. Přitom nerozhoduje, z jakého důvodu k sepsání předepsaného zápisu nebo k odeslání reklamace oprávněnou organizací nedošlo. To plyne dostatečně ze znění § 83 odst. 2 písm. b) uvedeného zákona a souvisících s tím ustanovení o reklamačním řízení, zejména § 133 téhož zákona. Podle odst. 1 tohoto ustanovení činí totiž reklamační lhůta jeden měsíc u zjevných vad a 6 měsíců u skrytých vad, a to od splnění dodávky, popř. od dopravení výrobků do místa určení, pokud by ovšem reklamační lhůty se neprodloužily ve smyslu § 133 odst. 2 téhož zákona. Z těchto ustanovení plyne tedy, že lhůta pro zánik práva na náhradu škody vzešlé z vady počíná běžet dnem následujícím po uplynutí těchto lhůt a že toto právo zaniká po jeden a půl roce od této doby (§ 82 odst. 2 písm. c) téhož zák.) bez zřetele na to, kdy se vady skutečně projeví a kdy z nich vznikne oprávněné organizaci škoda. Je proto bez významu, kdy mohly být vady zjištěny objektivně či subjektivně.

Poněvadž ustanovení § 83 odst. 2 písm. b) uved. zák. určuje pro právo na náhradu škody vzešlé z vady počátek běhu zánikové lhůty uvedeným způsobem speciálně, nelze pro ně užít odst. 2 písm. c) téhož ustanovení, které platí jen pro ostatní případy náhrady škody, a též ani ustanovení odst. 3, které toliko pro případy neupravené v § 83 odst. 1 a 2 cit. zák. spojuje počátek běhu těchto lhůt s objektivní možností uplatnit právo poprvé.

V souzené věci nedošlo podle výsledků řízení k sepsání předepsaného zápisu o vadách nebo k odeslání reklamace žalující organizaci ve smyslu § 133 cit. zák., popř. k sepsání protokolu o vadách

podle tehdy platného vlád. nař. č. 37/1953 Sb. Pokud byl sepsán zápis o vadě dodaného výrobku až po škodné události, nešlo o úkon ve smyslu těchto ustanovení. Pro otázku zániku nároku by tato okolnost byla proto zcela bezvýznamná. Pokud tedy krajský soud při posouzení této otázky vycházel z jiného právního názoru, než který je uveden v tomto rozhodnutí, a podle toho ve věci rozhodl, porušil svým rozhodnutím zákon v ustanovení § 83 odst. 2 písm. b) zák. č. 69/1958 Sb. Stejně porušil zákon soud prvního stupně, když se touto otázkou zániku nároku vůbec nezabýval.